

Zabezpieczenia akcyzowe

Kto ma obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego, kto jest zwolniony, jakie są rodzaje zabezpieczeń

 26.02.2024

Kto ma obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego, kto jest zwolniony, jakie są rodzaje zabezpieczeń

Obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego wynika z art. 17 oraz art. 35 dyrektywy 2020/262. W zakresie szczegółowej regulacji zabezpieczeń akcyzowych ww. dyrektywa odsyła do prawa krajowego państw członkowskich Unii Europejskiej. W Polsce tematyka ta została uregulowana w art. 63-76 ustawy o podatku akcyzowym i w aktach wykonawczych do tej ustawy.

Zabezpieczenie akcyzowe jest gwarancją zapłaty podatku akcyzowego lub opłaty paliwowej. Jest związane z:

- **przemieszczaniem wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy albo poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy (złożenie zabezpieczenia akcyzowego jest warunkiem niezbędnym do ich zastosowania),**
- **produkcją, przetwarzaniem i przechowywaniem wyrobów akcyzowych.**

Zabezpieczenie akcyzowe może zabezpieczać jedno albo wiele zobowiązań podatkowych lub jedną lub wiele opłat paliwowych.

Obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego nie dotyczy wyrobów akcyzowych opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na przeznaczenie.

Zabezpieczenie akcyzowe może być złożone na czas oznaczony albo nieoznaczony.

Zabezpieczenie akcyzowe obowiązuje na całym terytorium Unii Europejskiej (UE).

Podmioty, które mają obowiązek składania zabezpieczenia akcyzowego

Podmiotami, które mają obowiązek składania zabezpieczenia akcyzowego (w kwocie pokrywającej powstałe albo mogące powstać zobowiązanie podatkowe albo powstałe lub mogące powstać zobowiązanie podatkowe oraz opłatę paliwową, której obowiązek zapłaty powstał albo może powstać) są:

1. podmiot prowadzący skład podatkowy,
2. zarejestrowany odbiorca,
3. zarejestrowany wysyłający,
4. podatnik, który posiada zezwolenie wyprowadzenia wyrobów akcyzowych z cudzego składu podatkowego poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy,
5. uprawniony odbiorca,

6. podmiot pośredniczący,
7. przedstawiciel podatkowy,
8. pośredniczący podmiot tytoniowy (z wyłączeniem przedsiębiorcy zagranicznego [1]),
9. podmiot, który reprezentuje przedsiębiorcę zagranicznego [2],
10. wysyłający podmiot zagraniczny,
11. podatnik, który nabywa wewnątrzspółnotowo wyroby akcyzowe niewymienione w załączniku nr 2 do ustawy, objęte na terytorium kraju stawką akcyzy inną niż stawka zerowa, na potrzeby wykonywanej na terytorium kraju działalności gospodarczej [3].

Wspólne zabezpieczenie akcyzowe

W przypadku przemieszczania wyrobów akcyzowych z użyciem Systemu, na wniosek podmiotu zobowiązanego do złożenia zabezpieczenia akcyzowego jego powstałe albo mogące powstać zobowiązania podatkowe albo powstałe lub mogące powstać zobowiązania podatkowe oraz opłata paliwowa, której obowiązek zapłaty powstał lub może powstać w stosunku do przemieszczanych przez niego wyrobów akcyzowych, mogą być objęte jednym zabezpieczeniem generalnym albo ryczałtowym złożonym w związku z uzyskanymi przez ten podmiot zezwoleniami akcyzowymi [4] lub numerem akcyzowym uprawnionego odbiorcy [5].

Złożenie zabezpieczenia przez osobę trzecią zamiast podmiotu zobowiązanego

Na wniosek podmiotu, który ma obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego (innego niż wymieniony w pkt 8-9 powyżej), naczelnik urzędu skarbowego przyjmuje zabezpieczenie akcyzowe w kwocie pokrywającej zabezpieczenie akcyzowe w wymaganej wysokości, złożone zamiast tego podmiotu lub łącznie z tym podmiotem przez:

1. przewoźnika lub spedytora – w przypadku przewożenia przez nich z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy albo poza tą procedurą (w przypadku nabycia wewnątrzspółnotowego do uprawnionego odbiorcy na terytorium kraju od uprawnionego wysyłającego na terytorium państwa członkowskiego) [6] wyrobów akcyzowych podmiotu, który ma obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego; zabezpieczenie gwarantuje pokrycie zobowiązań podatkowych oraz opłaty paliwowej, które mogą powstać w stosunku do tych wyrobów akcyzowych,
2. właściciela wyrobów akcyzowych,
3. odbiorcę wyrobów akcyzowych (z wyłączeniem nabycia wewnątrzspółnotowego do uprawnionego odbiorcy na terytorium kraju od uprawnionego wysyłającego na terytorium państwa członkowskiego) [7],
4. osobę fizyczną lub prawną zarejestrowaną przez właściwe władze państwa członkowskiego Unii Europejskiej, która wysyła na terytorium kraju z terytorium państwa członkowskiego wyroby akcyzowe poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy,
5. wszystkie lub kilka podmiotów, o których mowa w pkt. 1-4.

Mogą oni złożyć zabezpieczenie wyłącznie w formie: depozytu w gotówce, gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, czeku.

Na wniosek:

- pośredniczącego podmiotu tytoniowego (z wyłączeniem przedsiębiorcy zagranicznego ^[1]) lub
- podmiotu reprezentującego przedsiębiorcę zagranicznego ^[2],

naczelnik urzędu skarbowego przyjmuje zabezpieczenie akcyzowe złożone przez osobę trzecią zamiast tych podmiotów lub łącznie z nimi, w kwocie pokrywającej zabezpieczenie akcyzowe w wymaganej wysokości.

Zabezpieczenie to może być złożone wyłącznie w formie: depozytu w gotówce, gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, czeku.

Użyczenie zabezpieczenia

W przypadku:

- przemieszczania na terytorium kraju wyrobów akcyzowych między składami podatkowymi oraz
- dostarczania wyrobów akcyzowych zwolnionych od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie ze składu podatkowego do podmiotu pośredniczącego,

zobowiązanie podatkowe podmiotu prowadzącego skład podatkowy będącego podmiotem wysyłającym albo jego zobowiązanie podatkowe oraz opłata paliwowa, której obowiązek zapłaty może powstać w stosunku do tych wyrobów akcyzowych, mogą być, na jego wniosek, objęte zabezpieczeniem akcyzowym podmiotu odbierającego złożonym na terytorium kraju w formie depozytu w gotówce, gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, czeku, za zgodą podmiotu odbierającego.

Rodzaje zabezpieczeń akcyzowych:

- **generalne,**
- **ryczałtowe.**

Zabezpieczenie generalne pokrywa każdorazowo, w pełnej wysokości, kwotę zobowiązania podatkowego lub zobowiązania podatkowego i opłaty paliwowej, jeżeli jest ona należna. Nawet jeśli wysokość zobowiązania, dla którego przyjmowane jest to zabezpieczenie zmieni się z czasem, to wysokość zabezpieczenia musi zostać oszacowana w taki sposób, aby zawsze pokrywało zobowiązanie.

Wysokość zabezpieczenia generalnego ustala naczelnik urzędu skarbowego na poziomie równym:

- zobowiązaniu podatkowemu (gdy kwota ta może zostać dokładnie obliczona przy przyjmowaniu zabezpieczenia) albo
- szacunkowej kwocie maksymalnej, która wynika z mogących powstać zobowiązań podatkowych.

Podmioty, które mają obowiązek złożenia zabezpieczenia generalnego, są wymienione w ustawie o podatku akcyzowym. Natomiast szczegółowe zasady ustalenia wysokości zabezpieczenia generalnego wynikają z przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Zabezpieczenie ryczałtowe jest uproszczoną formą zabezpieczenia akcyzowego. Jest dostępne tylko na wniosek podmiotu, który ma obowiązek złożyć zabezpieczenie generalne i spełnia następujące warunki:

- ma siedzibę lub miejsce zamieszkania w kraju,
- jego sytuacja finansowa i majątek dają gwarancję wywiązania się ze zobowiązań podatkowych oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej,
- nie posiada zaległości celnych i podatkowych, które stanowią dochód budżetu państwa, zaległości w opłacie paliwowej, w odprowadzaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne lub upadłościowe.

Jeżeli ww. warunki są spełnione, naczelnik urzędu skarbowego zgadza się na przyjęcie zabezpieczenia ryczałtowego na wniosek podatnika.

Podstawową zaletą zabezpieczenia ryczałtowego jest to, że jest ono ustalane na poziomie 30% (a w niektórych przypadkach 15%) wysokości zabezpieczenia generalnego, do którego złożenia jest obowiązany podmiot składający wniosek o złożenie zabezpieczenia ryczałtowego.

Zgoda na stosowanie zabezpieczenia ryczałtowego jest wydawana na czas oznaczony, nie dłuższy niż 2 lata, z możliwością przedłużenia na kolejne dwa (na wniosek podmiotu). Naczelnik urzędu skarbowego, co najmniej raz w roku, ponownie ustala wysokość zabezpieczenia ryczałtowego, w szczególności w przypadku zmiany maksymalnych zobowiązań podatkowych lub opłat paliwowych, które podlegają zabezpieczeniu akcyzowemu.

Zwolnienie z obowiązku składania zabezpieczenia akcyzowego

Mogą z niego skorzystać:

- podmiot, który prowadzi skład podatkowy,
- właściciel wyrobów akcyzowych wyprodukowanych ze składu podatkowego poza procedurą zawieszenia, który posiada zezwolenie wyprodukowania [\[8\]](#).

Naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję o zwolnieniu z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego. Jest ona wydawana na czas oznaczony, nie dłuższy niż 2 lata. Zwolnienie może być przedłużane na kolejne okresy, nie dłuższe niż 2 lata.

Nie może być zwolnione przemieszczanie wyrobów akcyzowych:

- w procedurze zawieszenia poboru akcyzy (z wyjątkiem przemieszczania stałym rurociągiem ropopochodnych wyrobów akcyzowych) lub
- objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie.

Podmiot, który prowadzi skład podatkowy może być zwolniony z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego pod warunkiem, że:

1. ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium kraju,
2. stosuje procedurę zawieszenia poboru akcyzy co najmniej od roku,
3. jego sytuacja finansowa i majątek zapewniają wywiązywanie się ze zobowiązań podatkowych oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej,

4. nie posiada zaległości celnych i podatkowych, które stanowią dochód budżetu państwa, zaległości w opłacie paliwowej, w odprowadzaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne lub upadłościowe,
5. zobowiązał się do zapłacenia, na pierwsze pisemne żądanie właściwego naczelnika urzędu skarbowego, kwoty akcyzy oraz kwoty opłaty paliwowej, które wynikają z powstania zobowiązania podatkowego oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej.

Punkty 1, 3-5 są jednocześnie warunkami zwolnienia z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego dla właścicieli wyrobów akcyzowych wyprowadzanych ze składu podatkowego poza procedurą zawieszenia, którzy posiadają zezwolenie wyprowadzenia.

Punkty 2 i 3 nie mają zastosowania do rolników prowadzących skład podatkowy, w którym wytwarzają wyłącznie na własny użytek ester lub czysty olej roślinny.

Naczelnik urzędu skarbowego cofa zwolnienie z obowiązku złożenia zabezpieczenia, gdy podmiot naruszy którykolwiek z warunków określonych w punkcie 1, 3 lub 4.

W przypadku powstania u podmiotu zwolnionego z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego zaległości z tytułu podatków stanowiących dochód budżetu państwa wynikających z decyzji, naczelnik urzędu skarbowego nie cofa zwolnienia jeśli zostanie przyjęte zabezpieczenie wykonania tej decyzji, o którym mowa w art. 33d § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

Formy zabezpieczenia akcyzowego:

- depozyt w gotówce,
- gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa,
- czek [\[9\]](#),
- weksel własny,
- papiery wartościowe na okaziciela o określonym terminie wykupu, wyemitowane przez Skarb Państwa albo Narodowy Bank Polski,
- hipoteka na nieruchomości.

Do rejestracji i obsługi zabezpieczeń akcyzowych służy system informatyczny **OSOZ 2 (Zintegrowany System Obsługi Zabezpieczeń)**. Z jego usług korzysta m.in. inny system informatyczny, który wchodzi w skład SISC (Systemy Informatyczne Służby Celnej) – EMCS PL 2 (System Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych). Służy on do obsługi przemieszczania wyrobów akcyzowych (wyroby energetyczne, napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe) w procedurze zawieszenia poboru akcyzy (bez zapłaconego podatku akcyzowego) oraz poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy na e-SAD.

Pliki do pobrania

[📄 Dokument potwierdzenia złożenia zabezpieczenia akcyzowego-zapłaty akcyzy na terytorium kraju \(PDF, 357 kB\)](#)

[📄 Gwarancje bankowe-ubezpieczeniowe składane jako zabezpieczenia \(PDF, 318 kB\)](#)

- [📄 Wniosek o wyrażenie zgody na złożenie zabezpieczenia ryczałtowego \(DOC, 97 kB\)](#)
- [📄 Wzór potwierdzenia złożenia zabezpieczenia akcyzowego \(PDF, 278 kB\)](#)
- [📄 Wzór pokwitowania złożenia zabezpieczenia akcyzowego \(PDF, 260 kB\)](#)
- [📄 Karta do saldowania zabezpieczenia akcyzowego \(DOCX, 29 kB\)](#)
- [📄 e-karta \(DOCX, 25 kB\)](#)
- [📄 Wniosek o zwolnienie/przedłużenie zwolnienia z obowiązku złożenia zabezpieczenia \(DOC, 98 kB\)](#)

Przypisy:

[1] – o którym mowa w art. 20d pkt 1 lit. c ustawy o podatku akcyzowym

[2] – o którym mowa w art. 20d pkt 1 lit. c ustawy o podatku akcyzowym

[3] – podatnik, o którym mowa w art. 78 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym

[4] – o których mowa w art. 84 ust. 1 pkt 1, 2 i 3a–5 ustawy o podatku akcyzowym

[5] – o którym mowa w art. 20j

[6] – na podstawie art. 46pa

[7] – w przypadku innych przemieszczeń niż określone w art. 46pa

[8] – podatnik, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym

[9] – potwierdzony przez osobę prawną, która ma siedzibę w UE lub w państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub przez oddział banku zagranicznego, którzy prowadzą na terytorium kraju działalność bankową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe